

Venstres formand Anders Fogh Rasmussens tale ved Venstres landsmøde Søndag den 16. november 2008

Transskription fra bånd - det talte ord gælder

Godmorgen.

I går gjorde jeg status over syv års arbejde i regeringen. I dag vil jeg så traditionen tro kaste blikket fremad, og jeg vil ikke nøjes med syv år fremad, men tale om de udfordringer, vi står overfor de kommende årtier.

Jeg vil tage afsæt i noget aktuelt. Jeg vil tage afsæt i den aktuelle finanskrisen. Finanskrisen startede i USA men bredte sig desværre med lynets hast til hele verden. Banker og andre finansielle institutioner er tvunget i knæ. Vi risikerer, at det ikke bare blive en krise indenfor finanssektoren, men at krisen breder sig til den reale økonomi - altså til almindelige produktionsvirksomheder. Derfor kan krisen true beskæftigelsen overalt i verden. Der bliver talt om krise overalt, og vi risikerer, at al den krisesnak ender med at skabe stagnation, sortsyn og pessimisme, som kan blive en selvforstærkende ond cirkel.

Det, der er brug for, er ny dynamik, et lyst syn og optimisme. Det er det, jeg vil tale om i dag. Hvordan vi med afsæt i den aktuelle krise kan skabe ny fremdrift - skabe ny vækst.

For nogle uger siden var jeg i Kina for anden gang. Det er altid lærerigt at komme til Kina. Jeg tror i alle sammen ved, at det kinesiske tegn for krise i virkeligheden er sammensat af to tegn. Det ene tegn betyder fare. Det andet tegn betyder muligheder. Kineserne er et klogt folk, og kinesisk er et klogt sprog, for det er jo lige præcis de to elementer, som en krise indeholder. Det kan blive farligt, hvis vi sætter alting i stå som følge af en forældet tankegang og fremtidsangst. Men vi kan jo også gøre en krise til muligheder, hvis vi forstår at sætte nye ting i gang med nye ideer og en tro på fremtiden.

Vi står overfor tre store udfordringer i de kommende årtier.

Det er økonomien, det er sikkerheden, og det er klimaet.

Og disse tre udfordringer er også vævet ind i hinanden på grund af vores afhængighed af olie. Og det står mere og mere klart for mig, at der er en meget tæt sammenhæng mellem energiteknologien, vores afhængighed af fossile brændsler som olie, kul og gas og de samfundsmæssige udfordringer, vi står overfor. Den kraftige afhængighed af olie og de høje og stærk svingende oliepriser truer stabiliteten i økonomierne verden over.

Vores afhængighed af olie fra autoritære regimer har betydet, at en række af de nationer i verden, der bestemt ikke deler vore værdier om frihed og folkestyre, nu kan bruge olievåbnet i udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Og endelig er det i høj grad afhængigheden af de fossile brændsler, som har medført en temperaturstigning på kloden.

Temperaturstigningen er med til at fremkalde store klimaforandringer, der vil ændre vores livsvilkår og også blive en stor økonomisk udfordring. Det giver stof til eftertanke, at olie kan have så stor indflydelse på vort samfund, men sådan er det.

Siden den industrielle revolution for 100 til 150 år har vi skabt en fantastisk vækst i hele verden ved hjælp af netop olie, gas og kul. Vi har i den grad gjort samfundets fremdrift afhængig af de fossile brændsler.

Prøv at tænk på, hvor fantastisk meget, der er sket i vores samfund, siden den første Ford T den rullede ud fra samlebåndet i USA. Men på ét punkt er der overhovedet ikke er sket noget som helst nyt, siden den gamle Ford T rullede. Det er det, vi putter i den, for at den skal køre. Det er stadigvæk det samme. Det er da mærkeligt, at menneskeheden i løbet af disse mange årtier, hvor vi har fundet på så mange andre nye ting, så lige præcis på det ene punkt, der hedder brændstof, har vi overhovedet ikke fundet på noget som helst nyt. Vi har tværtimod befæstet afhængigheden af olien og de andre fossile brændsler.

Det, der i virkeligheden er brug for, er et samlet svar på disse tre udfordringer. Vi har brug for et nyt industrielt gennembrud akkurat som det, der i sin tid lagde grunden til det samfund, vi kender i dag. Vi skal skabe en ny grøn markedsøkonomi, der kan lægge grunden til en ny holdbar vækstperiode i verdenshistorien.

Hvad angår Danmark, der vil jeg sætte det meget ambitiøse mål, at vi skal gøre Danmark helt fri af fossile brændsler som olie, kul og gas. Vi skal skabe et fossil-frit Danmark, vi skal skabe en grøn vækstøkonomi i Danmark.

Det er en gigantisk udfordring, og jeg kan også godt sige til jer, at den vil tage mange år. Men også den lange rejse startede med de første skridt, og det er dem, vi skal tage nu.

Jeg nævnte klimaet. Det er en udfordring. Og jeg skal være helt ærlig over for jer og bekende, at jeg har meget længe hørt til dem, der var lidt i tvivl om det med klimaet. Hvad er årsagen til, at temperaturen stiger? Er det menneskers aktivitet, eller er det andre ting? Nogle mener, det er solpletter - andre har helt andre teorier.

Det, vi i hvert fald ved, er, at lang tid før mennesket begyndte at tale om industrialisering, var der også temperatursvingninger. Vi ved alle sammen, at der har været varmere perioder på jorden end den, vi har nu. Der har været istid, og vi ved med fuldstændig sikkerhed fra for eksempel iskerneboringer i Grønland, at der altid har været temperatursvingninger på jorden. Temperatursvingninger, der derfor ikke alene er menneskeskabte. Så meget kan vi i hvert fald slå fast.

Ikke desto mindre så vil jeg sige, at jeg har altså ladet mig overbevise af FN's internationale klimapanel, som i flere omgange har produceret rapporter, der viser, at selvom der over hundrede tusinder, måske millioner år har været temperatursvingninger på jordkloden, så er det med al sandsynlighed sådan, at når vi taler om de sidste to generationer, så er hovedparten af temperaturstigninger forårsaget af menneskers aktivitet.

De er forårsaget af alt det, vi har hældt ud i atmosfæren. Og det har enorme konsekvenser for kloden. Man kan vel sige, at siden sidste istid er temperaturen nok steget med fem grader. Der er altså ikke noget nyt i, at temperaturen stiger. Nu siger klimapanelet, at temperaturen kan stige med en, to til fire grader i løbet af de næste 100 år. Det nye er, at mens det faktisk tog 5000 år at få temperaturen til at stige med 5 grader, så tager det måske nu kun 100 år at få den til at stige med 4 eller 3 grader, eller hvad det nu er. Er det tilfældet, så er der virkelig tale om en udfordring. Og det får altså f.eks. isen til at smelte. Det fører så til oversvømmelser nogle steder. Men det paradoksale er, at det kan føre til tørke og ørkendannelse andre steder, og det vil kunne føre til endnu mere af det, vi har set inden for det sidste årti med voldsomme uvejr, orkaner og andet, der skaber ødelæggelse rundt omkring.

For mig er der ingen tvivl om, at vi har en forpligtigelse til at gøre noget ved det. Så kan man så spørge: Bliver det ikke rædsomt dyrt?

Selvfølgelig vil det koste. FN's klimapanel skønner, at en indsats for at forebygge følgerne af klimaforandringer vil koste noget der svarer til 0,12 procent af vores årlige vækst. Men klimapanelets konklusion er, at det vil koste omtrent ligeså meget at lade være, for hvis vi ingenting gør, fortsætter det jo der med oversvømmelser, tørke, ørkendannelse og uvejr, og det ved vi alle sammen også koster penge. Så klimapanelets argumentation er, at ja det koster penge at handle, men det koster ligeså mange penge ikke at gøre noget.

Jeg ved, at I som gode Venstrefolk har det som jeg, at når det koster nogle penge at gøre nogle ting, men det koster ligeså mange at lade være, så kan man ligeså godt gøre noget fornuftigt - nemlig handle!

Min konklusion er, mennesket har bidraget til klimaforandringer, og hvad mennesker har skabt, kan mennesker udbedre. Når prisen er den samme, uanset om vi handler eller lader være, så må man spørge, om det ikke er lidt klogere at gøre noget? Jeg synes faktisk, man kan konkludere, at det er billigt at handle, men det vil være meget kostbart for mennesker og naturen at lade være.

Så vidt klimaet. Så er der sikkerheden, og det er virkelig et tema, som bliver mere og mere akut for os alle sammen.

Jeg tror, I alle sammen har lagt mærke til, hvordan energivåbnet er blevet brugt i udenrigs- og sikkerhedspolitikken i den seneste tid. I skal ikke være i tvivl om, at det, der skete i Georgien her i efteråret, da russerne gik ind i Georgien, til syvende og sidst handlede om strategiske interesser i regionen. Det handler om olie. Det handler om gas. Vær ikke i tvivl om det. Vi har også set, hvordan en række lande i Mellempøsten bruger og misbruger olievåbnet som led i udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Vi ved det, og det er tankevækkende, at der blandt de seks største eksportører af olie i verdenen har vi Saudi Arabien, Rusland, Iran og Venezuela.

Tænk lige efter om det er de tætteste allierede i kampen for frihed og folkestyre? Her står vi med en gigantisk udfordring.

Vi kan se, at der hvert eneste år bliver overført enorme summer af velstand fra verdens frie demokratier til en række autoritære regimer. Verden er meget sært blevet indrettet sådan, at de, der sidder på olieboringerne, i meget stor grad også er regimer, som har et autoritært tilsnit, som jeg lige har beskrevet det. Vi er i den grad blevet afhængige af olien, at vi hvert eneste år overfører enorme summer af velstand til autoritære regimer, som så i virkeligheden misbruger pengene til at bekæmpe os.

Hvis jeg skal sige det meget lige ud. Det er sådan, at EU er så afhængig af olie, at vi i EU køber 80 pct. af olien udefra. USA køber 2/3 af sin olie udenfor USA. Indtægterne fra salget af olien vandrer lige direkte ned i kassen hos regimer, hvor vi har mistanke om, at de - i hvert fald i et vist omfang - også finansierer terrorvirksomhed på kloden. Og hvad mere er, og det er det nye, vi har set, de samler penge op i gigantiske fonde, som de derefter bruger til at opkøbe vore virksomheder, som måske i mellemtiden er blevet udmagret af at betale høje oliepriser.

Det er en ret smart mekanisme først at tage vores penge, så samle dem op i fonde og derefter komme og købe vores virksomheder. Det er sikkerhedspolitik, der basker! Det er de strategiske interesser, der er på spil.

Nu har jeg talt om verden som sådan. Vi må sige, at når det gælder Danmark, så er vi i den komfortable situation, at vi har så store ressourcer af olie og naturgas i Nordsøen, at Danmark i dag er det eneste land i EU som er netto-eksportør af energi. Det er en meget rar situation at være i, og vi forventer, med de reserver vi kender i dag, at Danmark vil være selvforsynende ca. de næste 20 år. Derefter ved vi ikke, hvad der sker. Det kan selvfølgelig være, at vi finder nye forekomster.

Det kan være, at ny teknologi betyder, at reserver, der i dag ikke kan udnyttes, pludselig kan udnyttes. Men vi er jo nødt til at tage udgangspunkt i, at vi om 20 års tid ikke længere er selvforsynende og dermed ikke længere frie og uafhængige, som vi er i dag. Derfor er det i dag, at vi skal tage de første skridt til at sikre, at vi indenfor den periode har opbygget alternative energikilder, således at når de 20 år er gået, så vil vi stadigvæk være frie og uafhængige og ikke tvunget til at skulle ud og købe olie.

De episoder, vi oplevede for to år siden, hvor danske ambassader stod i brand, danske flag blev brændt af, og der blev skudt til mål efter mig, har bidraget til denne udvikling i min tankegang om klima, miljø og energi. Det var jo ikke Thorning og de andre, der skød efter mig. Det var nogle med lidt skarpere skud! Jeg kan godt sige jer, at lige præcis i den periode i begyndelsen af 2006 var jeg dybt, dybt taknemlig for, at vi i Danmark har ført en energipolitik, som betød, at vi ikke skulle ud og købe olie i Mellemøsten på netop det tidspunkt. Det er det, det her handler om.

Valget må aldrig stå mellem olie og ytringsfrihed. Vi skal styrke den frie verden ved at svække afhængigheden af olie og gas. Vi skal øge vores sikkerhed ved at mindske overførslen til dem, der truer vores frihed.

Økonomien spiller også en rolle her. Alle kan se, at de høje og de stærkt svingende oliepriser medfører en helt utrolig sårbarhed i vores økonomier. Vi så det tilbage i halvfjerdserne, hvor to olieprischok var ved at sende de vestlige økonomier til tælling. Så ingen er i tvivl om, at den enorme afhængighed af en bestemt energi ressource kan true den økonomiske stabilitet. At frigøre sig fra den afhængighed vil derfor være med til at skabe mere økonomisk stabilitet. Danmark lærte af det her, og Danmark faktisk er et eksempel på, at der kan være god økonomi i at omlægge strategien.

Mange vil mene, at det er nemt nok at stå her og tale om at gøre os fri af olien, gassen og kullet. De samme vil spørge: Hvordan skal vi så klare os? Er der økonomi i det andet? Er det ikke bare noget grønt flip? Jeg kan godt forestille mig en eller anden venstremand sige sådan.

Nej, det behøver i hvert fald ikke at blive grønt flip, og Danmark er faktisk et eksempel på, at der er god forretning i det. Vi har vist i Danmark, at det kan faktisk godt lade sig gøre at skabe et samfund, hvor der er økonomisk vækst samtidigt med, at vi holder vores energiforbrug i ro.

Siden 1980 er vores økonomi vokset med 78 procent. I den samme periode har vores energiforbrug stort set været uændret. Vi er i dag et af de mest energieffektive lande i verden, og en af grundene er, at vi pludselig begyndte at isolere vores huse dér i begyndelsen af 70'erne. Det var jo heller ikke for tidligt, men den vestlige verden havde indtil da vænnet sig til, at olie næsten ingenting kostede. Vi kunne få olien til ingen penge, der var villige udbydere af den, og så behøver man jo ikke at gøre noget som helst for at spare på den. Det gjorde man først, da prisen kom i vejret. Det er markedsøkonomi. Prisen går i vejret, og pludselig finder man ud af, at hvad der er sparet, det er tjent. Kunne man så spare på energiudgifterne, kunne man tjene nogle penge, og derfor blev det pludseligt rentabelt at isolere husene.

Vi begyndte også at udvikle en ny energiøkonomi i Danmark med vedvarende energi - ikke mindst vindenergi.

At vi i 70'erne skulle ud på verdensmarkedet for at købe 90 procent af vores energi primært olie har betydet en fantastisk omstilling i Danmark. Jeg ved ikke, om I kan huske, at daværende statsminister Anker Jørgensen (S) kom til at sige en enkelt lille ting? Allerede dengang var de olieproducerende lande vældig sensitive, og der var dårlige vibrationer omkring Danmark og olieforsyningen, fordi stakkels Anker var kommet til at sige bare en lille ting. Men det var nok. Men heldigvis indledte vi en ny politik, så vi nu i dag står som det eneste EU-land, der kan eksportere energi. Den omstilling er jo helt fantastisk, og den skal I være stolte over.

Så er der nogen, der vil sige: "Ja, det er godt med ham Anders. Nu står han så der og roser en energipolitik, som Venstre har bekæmpet siden begyndelsen af 70'erne". Jeg kan lige så godt tage det op med det samme, for når pressen nu går ud og spørger alle vores modstandere, hvad de mener om min tale, så vil de sige; ja det er det rene hykleri. Nu står han og vil tage al det til indtægt, som Venstre ikke har gjort andet end at bekæmpe.

Og lad mig så gøre en ting, som jeg ved, at rigtig mange vil synes rigtig godt om og bare venter på, at jeg siger: "Jamen, det var måske også forkert". For hvis jeg skal være helt ærlig, så er der nok mange hos os, der har været lidt forsigtige - for ikke at sige fodslæbende. Vi har været i tvivl om, hvorvidt der var sund og fornuftig økonomi i alt det her.

Jeg ved det, fordi vi har haft mange forhandlinger i tidens løb i Venstres folketingsgruppe om det spørgsmål. Det har ikke altid været nemt, men jeg vil dog sige, at det praktisk talt næsten altid er endt med, at Venstre er gået med til de store energiforlig. Man må derfor sige, at det overordnede billede er, at dansk energipolitik siden begyndelsen af 70'erne hviler på brede flertal, men man kan nok også sige, at vi ikke har været den energipolitiske avantgarde.

Jeg registrerede et tidspunkt, hvor det vippede i Venstres folketingsgruppe. Det var ganske interessant. Vindmøllerne de bredte sig ud over det ganske danske land. Det skal vi være glade for. Det viste sig så også kunne jeg mærke på Venstres folketingsgruppe, at der var ganske mange, som begyndte at have økonomiske interesser i vindmøller. Så kender vi Venstrefolk. Pludselig opstod der en voldsom begejstring for vindmøller, og jeg husker fra debatterne i 80'erne og 90'erne, at jeg lancerede udtrykket: "Nu er jo kommet dertil, hvor pengene ikke bare fosser ud af statskasserne - de blæser ud af statskassen". Det var virkelig et vendepunkt må, vi sige. Møllerne blev jo bygget med tilskud, ikke sandt?

Men ret skal være ret. Det kan være nemt nok at angribe os for en række ting fra fortiden, men en række af de udfordringer, vi står med i dag, kunne vi så også begynde at slå oppositionen med. Hvorfor gjorde I ikke noget ved det, da I havde ansvaret? Tag nu for eksempel hele debatten om vores kollektive transport, det nedslidte skinnenet og så videre. Der er vel ingen, der påstår, eller med rimelighed kan påstå, at skinnenettet i dag er nedslidt, så er det lige noget, der er opstået, fordi vi har fået en VK regering. Årsagen er mange års forsømmelse. Det synes jeg, hører med til billedet.

Når vi så bliver kritiseret for, at det første, vi gjorde efter regerings-overtagelsen i 2001, det var at rydde op, der hvor daværende miljøminister Svend Auken (S) havde huseret, så vil jeg sige til jer, at det trængte der nu også til. Svend Auken havde brugt mange penge og blev så målt på, at jo flere penge man bruger, desto mere grøn og jo bedre et menneske er man. Det er jo sådan, man tænker i de kredse.

Problemet i 90'erne var nok mest, at man regnede ikke efter, om det, man nu brugte pengene på, rent faktisk også var det sted, hvor man fik mest miljø for pengene. Derfor var der simpelthen et behov for at rydde op. Men ved I hvad? Vi kommer ikke særligt langt, når vi nu taler om de store fremtidsudfordringer, hvis regering og opposition står og slår hinanden oven i hovedet på denne måde. Det hjælper ingenting, at vi nu begynder at rode op i, hvad vi sagde i 70'erne og 80'erne, hvad de sagde i 90'erne, hvad de har forsømt, og hvad vi ikke har gjort. Det bringer os jo ingen steder.

Derfor er min appel, at vi nu løfter os lidt over det, tager fat på den store udfordring og sørger for i fællesskab at skabe et nyt grundlag - en ny type økonomi.

Den indsats, der skal til for at skabe et godt klima og et godt miljø, er faktisk lige præcis den samme indsats, som skal til for at skabe en langsigtet, holdbar, stabil økonomisk vækst. Så der er ingen modsætning imellem en ambitiøs miljø- og klimapolitik og at skabe økonomisk vækst. Tværtimod. Klimapolitikken er ikke en del af problemet. Klimapolitikken er faktisk en del af løsningen. Lad os ikke betragte grøn politik som en omkostning men som en gevinst.

Det er på det grundlag, vi nu skal skabe ny vækst i Danmark. Vi skal skabe et grønt samfund. Jeg skal ikke gå i detaljer, men jeg ser en masse store perspektiver.

Men det første, vi skal gøre i et grønt samfund er, at vi skal udbygge den vedvarende energi kraftigt. Vi har sat os det ambitiøse mål at fordoble andelen af vedvarende energi frem mod 2025. Vi ved alle sammen, at Danmark er førende inden for vindenergi. Og derfor er det selvfølgelig oplagt, at det bliver vi ved med at udbygge vindenergien.

Men vi skal også have et åbent sind overfor andre vedvarende energier. Det kan for eksempel være solenergi. Det kan være bioenergi, biomasse og biobrændsler. Det kan være bølgekraft. Der er allerede i det danske samfund en masse spændende ting i gang, som vi kan yderligere udbygge. Vi skal gøre Danmark til en frontløberation, når det gælder udvikling af vedvarende energi. Og ved I hvad? Der er masser af eksportmuligheder i det.

Jeg var som nævnt i Kina. Kina har sat ret store mål for udbygning af den vedvarende energi. Kineserne vil faktisk øge andelen fra de nuværende syv procent til 30 procent i løbet af 30 år. Når 1,3 milliarder mennesker rykker så kraftigt på vedvarende energi, så er der enorme eksportmuligheder. Jeg havde også en erhvervsdelegation, der havde stort udbytte af besøget, med i Kina. I Kina har vi muligheder for at omsætte det grønne til en rigtig god forretning.

Så er der et andet punkt, vi skal tage fat på. Det er at udnytte den kompetence, vi har, når det gælder energieffektivitet. Vi er et af de mest energieffektive lande i verden, og vi har virksomheder, der i den grad er eksperter, når det gælder at spare på energien og få mere ud af den energi, vi bruger. Også det er der en masse eksportmuligheder i.

Da jeg var i Kina, arrangerede vi en stor klimakonference, hvor fem store danske virksomheder var gået sammen om at få udarbejdet en konsulentrapport om, hvad kineserne kunne spare af energi, hvis de brugte danske løsninger. Det var helt fantastiske ting, der kom ud af det. Rapporten var en McKinsey-rapport, som viste, at med danske totalløsninger på byggeri af huse, hvor man tænker sig lidt om med, hvordan huset er indrettet, hvordan det ligger, hvordan man styrer strøm og varme og så videre, så kan man spare 11 procent af sit energiforbrug. Det er sådanne totalløsninger, som for eksempel danske arkitektfirmaer er eksperter i.

Så var der et andet eksempel, nemlig pumper. Hvis man bruger de mest energieffektive pumper, der er på markedet, så kan kineserne spare 25 procent af energien bare på dét punkt. Der var mange forskellige muligheder og mulige besparelser for eksempel kunne man spare 17 procent ved blot at sætte målere eller temperaturkontrol på varmen. Det er ting, som vi i Danmark har vænnet os til med termostater, der selv regulerer. Det er man ikke vant til på de kanter, så det var simpelthen det, konferencen gik ud på.

Det var en klimakonference, hvor vi – med den beskedenhed, der kendetegner danskere – kunne markedsføre vores ekspertise på området. Det vakte en vældig interesse i Kina, så der er altså ganske store muligheder.

Der er også andre spændende muligheder, som faktisk kun sådan lige er ved at blive udviklet, men hvor vi i Danmark også hører til frontløberne. Det er det, der hedder grøn IT. Det er at koble hele IT-udviklingen på vores energiforsyning. Der er for eksempel sådan noget som intelligente elmålere, som automatisk sørger for, at der vaskes og vaskes op om natten, når strømmen er billig og apparaterne ikke går i gang, når strømmen er dyr. Det er intelligent styring af strømforsyningen.

Et andet eksempel er, at store transportfirmaer kan optimere deres transport og minimere afstandene mellem det sted, containere sættes i land og til bestemmelsesstedet, så man minimerer energiforbruget. Et tredje område, hvor grøn IT kan bruges, er til intelligent trafikstyring, så man får en mere glidende afvikling af trafikken. Alle disse ting de kan være med til at øge effektiviteten. De kan være med til at reducere udledningsproblemerne. Vi har her i Danmark en hel masse ekspertise, og der er et fantastisk eksportpotentiale i denne energieffektivisering. Og igen et eksempel på, at grøn teknologi kan gøres til en virkelig god forretning.

Så er der byggeriet. Vi har allerede i dag nogle meget spændende projekter i gang i Danmark om det, der hedder Plusenergihuse. Det er huse, der producerer mere energi, end de bruger. Prøv at tænke på hvilket perspektiv, der ligger i, at man for eksempel kan have solceller på huset, der producerer noget energi, og så sørger man i øvrigt for at spare så meget på energien i huset, at man får et overskud. Det overskud af energi kan man overføre naboen - altså ud i det store elektricitetsnet. Der er et enormt eksportpotentiale i det.

Jeg ved, at der er spændende projekter i gang i hvert fald to steder, i Århus og Sønderborg, men måske også andre steder. Det er igen et eksempel på, at ved at skabe et grønt samfund, så kan vi ikke blot skåne vores miljø og forbedre vores klima, men vi kan også få en sund forretning ud af det - altså skabe et grønt vækstsamfund.

Så er der transport. Det er den helt store udfordring. Og den helt store udfordring, når vi skal gøre os fri af olien, er at skabe en elbil. Det, vil skal sættes som vores vision, det er, at Danmark skal være et stort testcenter for transport i hele verden.

Vi kommer jo aldrig til at bygge biler i Danmark. Det skal vi ikke drømme om. Lad andre gøre det. Det er der i virkeligheden heller ikke så mange penge i. Der er flere penge i at levere nogle dele til bilerne og udvikle en helt ny motorteknologi, som gør os fri af olien. Her er elbilerne det helt store og spændende perspektiv.

Nu ved jeg godt, at nogle af jer vil sådan lidt skeptisk tænke tilbage på en Ellert og sige: "Vil han nu have, at vi skal til at køre i Ellerter?" Jeg kan allerede mærke, at det er lidt op ad bakke - i mere end én forstand. Nej, det er absolut ikke det, jeg tænker på. Vi skal have nogle ordentlige biler, der er til at køre i. Der skal meget til, før vi kommer dertil. Tag for eksempel batterierne. De aflades for hurtigt i dag, og det tager for lang tid at lade dem op. Det skal vi have lavet anderledes. Og det kan man ved at udvikle brændselsceller, så man kan lagre elektricitet og brint. Og hvor kan vi så få det fra? Ved I hvad, det kan vi få fra vindmøllerne.

Og nu kan vi lave en spændende kobling i Danmark. Når det blæser meget, så blæser det faktisk i dag bare ud i det rene ingenting, fordi vi ikke kan bruge den overskudselektricitet. Vi kan ikke lagre den nogen steder. Hvis vi nu udvikler en teknologi, hvor vi kan lagre den energi, der er i overskud, når det rigtigt blæser, og det gør det jo tit, så ville det være godt, hvis man kunne lagre den energi og putte den ind i bilerne.

Sagt med andre ord: Vi kan sætte bilen til om natten, så kan den lade op med den vind, der kommer fra vindmøllerne. På den måde får vi bedre elbiler, og vi får rentabilitet i vindmøllerne. Det ville være en rigtig, rigtig god forretning. Her er simpelthen et eventyr, der ligger og venter. Men det kræver, at vi satser stærkt på at gøre Danmark til et transportteknisk testcenter – et grønt testcenter for transport.

Jeg er ikke i tvivl om, at med alt det, der spirer rundt omkring, al den grøde, der er rundt omkring i danske virksomheder og danske forskningsinstitutioner, så har vi et kolossalt potentiale her for at skabe et grønt vækstsamfund. Jeg har faktisk besøgt flere af de virksomheder.

Endelig vil jeg nævne den danske fødevareresektor, jordbruget og landbrugsindustrien, som også har et enormt vækstpotentiale.

Vi er førende i verden, når det gælder sådan noget som optimering af afgrøder, forædling af afgrøder, levnedsmiddelforskning, brug af enzymer og så videre. Frem mod 2050 vokser verdens befolkning fra 6 til 9 mia. mennesker. De skal jo have mad. Al den der snak om at reducere fødevarerproduktionen er jo den helt gale vej. Vi skal øge produktionen, men vel at mærke samtidig med, at vi forbedrer miljøet. Der har dansk landbrug og dansk fødevarerindustri et enormt potentiale, som kan bruges offensivt til at skabe forretning.

Jeg har på mine rejser haft erhvervsdelegationer med og mødt repræsentanter for dansk fødevarerindustri og ikke mindst enzymteknologien og set, at her er et helt fantastisk potentiale, når det gælder om at skaffe fødevarer. Men også, når det gælder at skabe en holdbar form for nyt biobrændstof til at erstatte olien. For én ting skal vi gøre os klart. Det kan ikke nytte noget, at vi laver biobrændstof, der konkurrerer med fødevarer og gør fødevarerne dyrere, så de fattige i verden ikke er i stand til at købe dem.

Perspektivet ligger i at udvikle en helt ny generation af biobrændstof. Det, der hedder 2. generation, hvor vi laver biobrændsler på basis af affald. Her kommer enzymteknologien blandt andet til nytte. Vi kan skabe nye grønne vækstmuligheder for dansk jordbrug og dansk fødevarerindustri ved at lave nye spændende måder til produktion af fødevarer og samtidig lade landbruget være storleverandør af grøn energi.

Alt i alt er der fantastiske grønne vækstmuligheder for Danmark. Vi bliver aldrig selve maskinrummet for den grønne vækstøkonomi i verden, men vi skal være dem, der leverer de vigtige dele til motoren.

Jeg taler ikke om små skridt, som ingen opdager. Jeg taler om et fundamentalt skifte, der trækker Danmark ind i centrum af grøn vækst - et træk, der lægger grobunden for ny velstand. For at nå dertil, er det vigtigt at lægge en politisk plan og en politisk strategi. Jeg vil nu præsentere en række af de ting, som vi vil lægge frem fra regeringens side i den allernærmeste fremtid.

Ganske vist har jeg her talt om udfordringer, der rækker årtier frem, og nogle af jer vil synes, at det er kolossale udfordringer at tage fat på. Det har I ret i, men det er ikke noget, vi vil vente på. Vi vil gå i gang med det samme. Vi vil præsentere en politisk plan, der indeholder en række elementer.

Det første er, at vi skal gøre Danmark til et stort anlagt forsknings-, innovations-, forsøgs- og demonstrationscenter for al den nye spændende teknologi, som jeg har omtalt. Og I vil spørge, hvor i alverden skal vi få pengene fra til det?

Det er sådan, at vi for et par år tilbage indledte en stor globaliseringsstrategi, hvor vi frem mod 2012 investerer over 40 mia. kr. i at gøre Danmark mere konkurrencedygtigt, blandt andet med forskning, udvikling og innovation. Der er endnu 10 uforbrugte milliarder frem mod 2012, og jeg forestiller mig, at en meget stor del af de penge netop skal bruges på denne satsning for at skabe ny grøn vækst i Danmark.

Det er det første element.

Det andet element er, at vi skal udvikle nye måder at regulere vores samfund på. Det er klart, at vi kan fremme alt det her ved at komme med forbud og påbud, restriktioner og regler og alt muligt andet. Det vil også i et vist omfang være nødvendigt, men vi skal udvikle redskaber, der sikrer, at vi får mest muligt for pengene, og at investeringerne kommer til at finde sted der, hvor vi netop får mest miljø for pengene.

En af de perspektivrige metoder er at indføre et system med kvoter for, hvad man må udlede. Det være sig kvoter, der kan handles - omsættelige kvoter, der vil sikre, at investeringerne bliver foretaget der, hvor man får mest for pengene. Hvad går det så ud på? Det går ud på, at vi helt overordnet fastsætter et mål for hvor meget må CO₂, der for eksempel må udledes. Det samlede mål deler vi så op i en række kvoter for, hvad man må udlede, og virksomhederne kan så købe de kvoter. Der kommer en pris på kvoten. Og se, så kan der være nogle virksomheder, der synes, det er lovlig dyrt, så de vil egentlig hellere investere i at bringe udledningen ned, så de ikke behøver så mange kvoter.

Med andre ord: Hvis priserne for kvoterne er høje, så bliver der et incitament til at foretage en investering i at nedbringe udledningen.

Ved at give virksomhederne mulighed for at købe og sælge kvoterne frit, så vil det være sådan, at de virksomheder, hvor det er dyrt, meget dyrt at nedbringe udledninger, de vil sige, det nok er billigere at købe kvoter. For andre virksomheder vil det være billigere at nedbringe udledningen, og de vil så investere i at bringe udledningen ned og sælge deres kvoter til virksomheder, der har brug for dem.

På den måde sikrer man hele tiden, at de penge, der bliver investeret i at nedbringe udledninger bliver ført derhen, hvor man får mest udledning for pengene. Det er det geniale ved det system. Det betyder i virkeligheden, at vi kobler markedsökonomien på reguleringen. Vi fastsætter politisk et loft, og indenfor det loft arbejder virksomhederne så fuldstændigt efter normale markedsökonomiske principper. Pengene bliver ført derhen, hvor de gør mest nytte.

Sådan skal man tænke hele vejen rundt.

Tag nu for eksempel landbruget, hvor vi er nødt til at fastsætte nogle regler for udledning af pesticider. Vi skal have nedbragt forbruget af pesticider. Men helt ærligt, så handler det jo ikke om, hvor mange gange man går ud og sprøjter. Det handler jo om, hvor farligt skidt det er. I dag måler man efter antal gange, der sprøjtes. Der er mere perspektiv i at kigge på, hvad belastningen er fra det, man går og sprøjter ud. Sådan skal man hele tiden udvikle reguleringsredskaber, der sikrer, at vi måler på det, hvor vi får mest muligt miljø for pengene.

Det vil jeg så koble til et tredje element i planen - nemlig en grøn skattereform.

Vi har brug for et skattesystem, hvor vi beskatter mindre på det, vi har brug for, og hvor vi beskatter mere på det, vi har mindre brug for eller det, vi gerne vil af med. Med andre ord: Vi skal sænke skatten på arbejde, fordi vi gerne vil have, at det skal kunne betale sig at arbejde. Til gengæld er vi så nødt til at kigge på, hvordan vi kan øge incitamentet til at spare på energien og nedbringe forureningen.

Jeg vil gerne lave en kobling mellem de ting, jeg har beskrevet her og så den grønne skattereform. Målet med skattereformen er at sænke skatten på arbejde. For at skaffe penge til det, så kunne man for eksempel sige, at det provenu, der nu kommer ind fra salg af CO₂-kvoter, kunne man føre ind i skattereformen. Det kunne man bruge til at sænke skatten på arbejde.

Så vil nogle sige; jamen, virksomhederne skal så betale for kvoter. Ja, men til gengæld får virksomhederne gavn af, at skatten på arbejde bliver sat ned. På den måde kan man skabe et incitament til både at arbejde mere, til at spare på energien og nedbringe udledningerne. Så vil nogle af jer spørge, hvad med sådan noget som grønne afgifter? Der vil jeg gerne sige, at det er et punkt, hvor man skal være meget, meget varsom og i hvert fald ikke tænke gammeldags, men tænke moderne og fremadrettet, hvis man overhovedet skal ind og bruge det redskab.

Der er en række betingelser, der skal være opfyldt i en grøn skattereform.

Det første er, at den ikke må forringe konkurrenceevnen. Det andet er, at den skal være fordelingsmæssigt afbalanceret. Det tredje er, at den ikke må ødelægge mobiliteten på arbejdsmarkedet. Og det fjerde er, at den ikke må give grænsehandel.

Derfor kan man ikke bare uden videre begynde for eksempel at forhøje benzinafgifter, eller uden videre begynde at forhøje andre afgifter, fordi vi ved alle sammen, at det vander den tunge ende nedad. Det gør det dyrere at køre langt til arbejde og så videre, og derfor nytter det ikke noget bare at bruge sådan en gammeldags metode. Hvis man skal ind og kigge på afgiftsinstrumentet, så skal man tænke i nye baner, så skal man tænke i det, jeg vil kalde sociale grønne afgifter, hvor man for eksempel for nogens vedkommende kunne indføre et bundfradrag, der betyder, at det lille forbrug bliver beskattet lempeligere end det store forbrug. Ellers vil det ikke fordelingsmæssigt komme til at hænge fornuftigt sammen.

Så er der endelig sådan noget som bilbeskatningen. Vi bør indrette grønne bilskatter sådan, at det kan betale sig at købe biler, der er energioekonomiske. Vi bør måske også overveje, hvordan vi kan lave et system, hvor det bliver billigere at købe biler, mod måske lidt dyrere at bruge dem – dog stadig under de betingelser, jeg allerede har nævnt. Det må ikke hæmme mobiliteten på arbejdsmarkedet.

Vi skal ikke øge den samlede bilbeskatning, for bilerne bliver sandelig beskattet nok i dag. Men man kunne godt omlægge beskatningen sådan, at vi favoriserer de miljøvenlige biler. Vi lavede faktisk for nylig en succesfuld omlægning af bilbeskatningen, hvor de store firhjulstrækkere fik lidt mere. Til gengæld lempede vi afgiften på biler, der kører længere på literen. Det er der sund fornuft i, så vi bør overveje en grøn skattereform, der har det overordnede sigte at sænke skatten på arbejde og samtidig gør, at det kan betale sig også at spare på energien og nedbringe udledningerne.

Det fjerde element i den politiske plan det er at få løst trafik- og trængselsproblemerne her i landet.

Det er ufattelige mængder af ressourcer, der bliver spildt i det danske samfund ved at folk skal holde i kø på vejene eller ikke kan komme frem til tiden med kollektiv transport. Vi skal have løst trængselsproblemerne, og det vil medføre meget massive investeringer i vores transportnet i de kommende år. Det vil være en misforståelse at tro, at vi kan løse problemerne bare ved at bygge flere nye veje. Der skal bygges nye veje der, hvor der er brug for det. Men vi kan ikke løse hele opgaven alene af den vej.

Vi er nødt til at sikre en betydelig udbygning af den kollektive transport i Danmark og sørge for, at den er effektiv, fleksibel og moderne og kan bringe folk hurtigt frem til det sted, de skal. Ikke mindst i de tæt befolkede områder i Danmark er vi nødt til at gøre noget mere for at få en mere moderne, en mere effektiv og en mere komfortabel kollektiv transport, så folk tager jernbane i stedet for bil. Men der er selvfølgelig også steder, hvor der er brug for at udbygge vejene.

Derfor skal der foretages en strategisk udbygning af vejene, hvor trængselsproblemerne er størst, og vi skal investere i intelligente trafiksystemer, der sørger for en mere fleksibel afvikling af trafikken.

Vi skal sørge for, at der er gode forhold for cyklisterne, og endelig så skal vi sørge for, at når man anlægger nye, store veje, jernbaner, andre infrastrukturprojekter, så skal der tages mere hensyn til naturen, end der er blevet i fortiden.

Der er måske nogle af jer, der er fra Silkeborg. Det er ikke det sted i landet, hvor jeg er mest populær lige i øjeblikket på grund af den diskussion, der var om motorvejen ved Silkeborg. Jeg vil godt sige til dem fra Silkeborg og alle mulige andre, at det er da ikke, fordi vi synes, den løsning, der nu tegner sig, er uden problemer.

Selvfølgelig er det da problemer, når man lægger en motorvej rimeligt tæt på en storby. På den anden side så er vi altså nødt til at tage mere hensyn til værdifulde, kostbare naturperler. Vi kan ikke tillade os i vores generation at ødelægge flot natur med infrastrukturanlæg som for eksempel motorveje, som for evigt vil spolere en fredelig natur, som vi også har brug for. Derfor er vi nødt til i fremtiden at tage mere hensyn til naturen, når vi anlægger veje og jernbaner. Det vil indgå i regeringens trafikplan.

Det fører mig endelig frem til det femte og sidste punkt i planen - nemlig en gigantisk naturplan.

Vi vil lægge en plan for, hvordan vi udbygger natur, forbedrer natur, sikrer naturen i Danmark frem til i hvert fald 2020. Vi vil blive ved med at udlægge ekstra arealer til natur i de kommende år. Vi vil oprette nye nationalparker. Vi skal passe bedre på den natur, vi har ved at mindske udledningen af for eksempel kvælstof til naturen, og vi skal dæmpe belastningen med pesticider, som jeg før var inde på. Vi mennesker lever i en fortravlet hverdag, og vi har brug for, at der for eksempel i bynære områder er mere natur, hvor man kan komme ud at slappe af, nyde naturen og på den måde få en god vekselvirkning mellem det travle hverdagsliv og ens fritid.

Dette er en samlet grøn plan, som regeringen vil fremlægge i den kommende tid, og vi vil indlede de politiske forhandlinger til foråret med henblik på at få aftaler på plads om disse ting i hvert fald inden sommerferien.

Her står vi efter min opfattelse med den måske største udfordring overhovedet i de kommende år. Med afsæt i den aktuelle krise skal vi skabe nye muligheder for fremgang og vækst. Men vi skal også være klar over, at det ikke kun er en dansk opgave. Det er i allerhøjeste grad en global opgave. Vi skal arbejde i EU, og vi skal arbejde globalt. I EU arbejder vi for at opfylde de ambitiøse mål, som EU har sat sig.

Det er det, vi kalder 3x20 i 2020. Vi skal have den vedvarende energi op på 20 pct. i 2020, når det gælder EU som helhed. Vi skal have energibesparelse på 20 pct. frem til år 2020. Vi skal have nedbragt udledningerne af CO₂ med 20 pct., når vi når frem til 2020. Vi har endda sagt, at hvis det bliver som led i én stor global klimaaftale, så vil vi nedbringe udledninger med 30 pct.

Det bringer mig så frem til det globale. Dette kan ikke løses af Danmark alene eller af Europa alene. Hele verden må stå sammen. Det er jo sigtet med den store globale klimakonference i København i december næste år, at vi får samlet alle verdens store udledere i en aftale om et bedre klima.

Vi vil sætte det mål, at vi får halveret udledningen af drivhusgasser frem mod 2050. Det er klart, at det er de industrialiserede lande, der må gå forrest, og vi skal lave en aftale, som indebærer, at den nye spændende grønne teknologi, som jeg her kort har fortalt om i dag, bliver spredt til udviklingslandene og ikke mindst de stærkt voksende økonomier som Kina, Indien og Brasilien.

Der står en fantastisk opgave foran os. Det er, hvad vi nu skal binde sammen i det kommende år. En EU-aftale inden jul i år, en dansk national aftale til foråret og så en global klima aftale til december næste år.

Vi går ind i et fantastisk arbejdsomt år. At skabe en grøn bæredygtig vækst er efter min opfattelse den største udfordring for denne og for den næste generation. Det er vigtigt, at den kortsigtede finanskrise vi nu står i ikke bliver brugt som undskyldning for at glemme og gemme de langsigtede udfordringer.

Lad ikke de kortsigtede problemer spærre for de langsigtede løsninger. Det bliver en stor opgave. Det vil tage tid. Det vil kræve et bredt og langvarigt engagement, men det vil være en investering i en ny holdbar vækst. Det bliver en opgave for hele verden.

For mig er det opmuntrende, at den nyvalgte amerikanske præsident Barack Obama har sat den grønne dagsorden meget højt på sit politiske program. Obama har annonceret en megaplan, hvor han over de næste 10 år vil investere 150 mia. dollar i at udvikle ny grøn teknologi og skabe fem mio. nye jobs.

Jeg vil gerne sige herfra, at jeg opfordrer den kommende præsident Obama til at vise et stærkt amerikanske lederskab frem mod den globale klimakonference i København næste år, så vi kan skabe grundlaget for en stærk global grøn økonomi med masser af nye jobs og en holdbar økonomisk vækst.

Jeg vil gerne drage en historisk parallel. Mange af jer kan huske, hvordan daværende præsident Kennedy i begyndelsen af 60'erne satte den vision op, at inden for et årti skulle amerikanerne landsætte en mand på månen. Der var mange, som dengang sagde: Det er umuligt. Det kan ikke lade sig gøre. Men Kennedy sagde: "I skal gå i gang. Det kan lade sig gøre". Og så gik de i gang, og det lod sig gøre.

Mit synspunkt det er, at når menneskeheden er i stand til at landsætte en mand på månen, så er menneskeheden også i stand til at udvikle en ny økonomi, der ikke er så afhængig af fossile brændsler som den, vi har i dag. Og det er lige præcis det, vi skal sætte os som mål - at udvikle en ny grøn økonomi.

Det er vor generations og næste generations store månelandingsprojekt.

Det handler om at skabe en global vækstøkonomi, hvor menneskeheden kan fortsætte sin stadige fremgang i levestandard.

Det handler om at forbedre vores sikkerhed ved at bryde afhængigheden af olie og dermed tage olievåbnet væk fra banditterne.

Og det handler om at beskytte klimaet og bevare mangfoldigheden af levende væsner, så også kommende generationer kan glæde sig over isbjørnene, tigerne og pandaerne.

Det er en global opgave, men den starter hos os selv. Danmark er et lille land, men lad os tænke stort. Lad os tage et grønt kvantespring. Lad os skabe en ny grøn vækst og tusindvis af nye grønne arbejdspladser.

Lad os gøre Danmark til en grøn vindernation.